

„DJ [...] az eszmei létezés – azaz erő, élet – és az egyéni létezés között lebeg.”
(Kierkegaard)

„Például Punta Cana.

Az 'Ősz Csücsök', avagy 'Megőszült Végpont'. Valami ilyesmit jelent a hely spanyol neve. Ott, Punta Canán, Dominika paradicsomi partján kezdődött minden. Már, ami a törté-

netmondást illeti. Vagy ott végződött (végződik?). Talán sosem tudod már eldönteni. De, lehet, hogy nem is kell. Lényegesnek viszont lényeges volna, hiszen lassan minden körbe ér, és akkor úgysem tudhatod, hol a vég, hol a kezdet. Bárhol, bármikor, bármivel elkezdheted tehát, hiszen az őszbe csavarodó végső csücskön – mondhatni, Punta Canán –, úgyis összeér minden. A vég a kezdettel, a kezdet a véggel. Szükségszerűen összeköti majd őket, ami közöttük van. Akár akarod, akár nem, előbb-utóbb oda jutsz, ahonnan kezdened kellene, vagy kellett volna. Oda, ahonnan elindultál.”

Csuday Csaba 65

PÉLDÁUL PUNTA CANA...

Punta Cana – hősünk, DJ iménti gondolatai alapján – akár jelkép is lehetne, esetünkben azonban éppenséggel térben, időben pontosan behatárolható valóság. Pedig kápráztatnak is beillene. A földrész – a Karibi-térség – e fertályát mutató térkép szerint Punta Cana ugyanis valóban csücs, kiszögellés – csücsök, ha tetszik –, bár a térképen látható formáját tekintve inkább tompán görbülő púpot képez a Dominikát és Haitit magába foglaló sziget északi végén.

Nevét a tengerpart színéről is kaphatta volna: talán sehol nincs ilyen ezüstösen fehér homokú fövény az egész karibi szigetvilágban, még a szomszédos Kubában található, Punta Canától alig egynapi hajóútra (*una singladura*) fekvő Varaderót is beleértve. Pedig ők, mármint a kubaik, gyakran kérkednek vele, hogy a varaderóihoz fogható fehér homok páratlan e kerek világon.

Az a parti homoksáv, amely a koponyaívet idéző szigetvéget körülveszi, a levegőből nézve valóban olyan volt, mint valami kápráztató, ezüstös üstök. Sőt, a parttól visszacsapódó, visszatorlódó tengervíz, a kifelé ritkuló fehér hab-sávjaival, mintha lobogtatta volna is azt az őszülő hajkoronát.

A levegőből nézve. A vénülő DJ ugyanis repülőn érkezett Punta Canára, New Yorkból, ahol a december közepi őszi tél langy esővel s csaknem 15 fokkal búcsúzott tőle, amit DJ – a csak egy nappal korábban odahagyott budapesti múnusz 3-hoz képest – már valóságos tavasznak érzett. Karácsonyi

tavaszi, vagy tavaszi Karácsony? DJ ugyanis karácsonyozni ment élete párjával New Yorkba, ahol egyik gyermekük tisztviselőként dolgozott az egyik világszervezet központjában. Ő találta családjának a kedvező utazási ajánlatot.

66 Az őszülő DJ tehát ott, azon a kezdő avagy végponton, vagyis Punta Canán, amelyet önkényesen jelöltünk ki e történet kezdetétől mi hárman (négyen, sőt...), vagyis „maga-magam”, rég magára maradt hajdani teljes énem, aki voltam, szőróstül-bőróstül, s aki ebben az épp összeállni készülő szöveg-szövevényben a DJ nevet kapta; „magam-maga (maga?)”, DJ „Leporolója”, lelkének és cselekedeteinek ismerője, elbeszélője és felvi-gyázója, felettes énje, aki íme fejest ugrik a valós és elképzelt emlékek örvényébe, és e kissé hevenyészve összefércelt múltat, jelent és jövőt megragadni igyekszik képzeletével, valamint „én-magam”, vagyis aki most vagyok szőróstül-bőróstül, e szavak leírásának mindenkori, kaotikus pillanatában; egyszóval az őszülő DJ ott, Punta Canán akár a Paradicsomban (vagy, hogy stílszerűek legyünk, a Kánaánban, az Ígéret Földjén) is érezhette volna magát, holott, legendás története szerint legalábbis, a pokol lángjain illett volna pörkölnödnie. Ehelyett a szerencsés leszállást követő napon immár kényelmesen elnyújtózva (olykor szinte vigyázz-fekvésben, afféle *planking*-helyzetben) hasalt-heverészett a csodapart strandjának egyik nyugágyán, közvetlenül a homokos part mellé telepített rezervátum nádfedelű napernyője alatt. S míg hozzátartozói a szomszédos nádtetők oltalmában ejtőztek a bőséges reggeli után mi, vagyis ő, azaz én, aki képzeletben három- (sőt...) felé hasadozom, ekképp meditáltam:

„*Bárhol, bármivel, bármikor.* Legyen például ez, itt: Punta Cana, az Ősz Csücsök, ahol minden kicsücsösodik, és összeér. Jelképnek se volna rossz. Csak hát el kellene döntened, hová is értél: oda-e, ahonnan elindultál, vagy oda, ahonnan nincs tovább. Mert ha itt a vége, fuss el (ha futhatnál) véle. De hová? És akkor, mint haszontalan lomot, akár ki is törölhetnéd emlékezetedből (és laptopod memóriájából) egyik kedvenced, a vak argentin Mester szépséges és mélységesen igaz szavait: >*Bármely pillanatban egy végtelen vonal közepén vagyunk; a végtelen központ bármelyik pontján a tér közepében vagyunk, mivel a tér is és az idő is véghetetlen.*< Hiszen már réges-régen tudod, hogy csak jelen pillanatod ideje és helye *van* igazából. De a te bajod, DJ mester, – becézte magam-maga csipkelődve maga-magamat –, most éppen ez, hogy ugyan mire mész ezzel a bölcsességgel, ha egyszer csak, itt és most – mondjuk, a Megőszült Kánaánon –, vége a pontnak (a dalnak), s még ha pont a közép is, most egyszerre nincs tovább, huss, szertefoszlik? Mire jutnál vele, ha, tegyük fel, egyszer csak ellebegnél a nyílt tenger felé, akár a türkiz végtelenség tajtékos hullámtaraja? Hogyan számolnál el életeddel a Nagy Kékség

mindenható urának? Ha az írást tekintetted mindig is feladatodnak, eddig viszont szinte semmi olyat nem írtál, ami összefogná csaknem hetvenöt évod egyre lazuló, széthulló darabjait? El tudod mondani, ki vagy, ki voltál igazából? Beváltottad-e valami maradandó, emberi aprópénzre veled született tálentumaidat? Hogyan tudnál eltűnni csak úgy, az adósságnak ezzel a nyomasztó terhével és tudatával? Ideje tehát, hogy megszólalj. Tényleg. Sőt, kezd is el mindjárt. Sőt, beszélj a magad hangján, a magad nevében. Meglátjuk, eljutsz-e vele valahová.”

67

Erre gondolt a vénülő DJ, gondolom én most, újabb évek múltán, nászzenémet, a Uriah Heep *July Morning*jét hallgatva, én, e szövegalkotó, zavaros én-darab, mely noha egész, mégis rész. De semmiképp sem azonos velem, aki e sorokat írom-pötyögöm mindennapi futkosásom, vagy mostanában inkább csak vánszorgásom szüneteiben, itt, budai asztalomnál, háttal a Dunának (hogy ne lássam, „mint folyik el minden”) és a Margit-sziget jegenyéinek, vagy épp a lovasi dombon, szemben a Balatonnal (hogy lássam: a *túlpart* mindig ugyanolyan vízszintes, kibillenthetetlen, állandóságát, mely nyugtalanító, öröknek látszó), mielőtt magam is végképp kifeküdnék, netán *vigyázz*-ban kifeszülnek az Ősz Csücsökben, s mint a tó, arccal a földnek (az égnek?).

DJ akkor tehát ilyesmin merengett ráérősen s kissé nyakatekerten (a hason fekvésben különösen sajogtak elmeszesedett csigolyái, ha oldalra fordította a fejét) társalogva magával ott, a pálmafák árnyékában, Punta Canán, alig egynapi hajóútra (*una singladura*) Varaderótól, ahol csaknem ötven éve minden elkezdődött, holott már húsz egynéhány éve tartott. Majd, mikor egy kacér szőkére esett sóvárgó pillantása (egy szőkére, aki úgy negyven körüli lehetett, s épp mojitóját szopogatta a parti homoksávtól kissé beljebb eső, vese alakú medence vízbe épített bárpultjánál), fölsóhajtott:

Ó, Karina, Karina, te, akinek arca a kéj pillanataiban a szenvedő Madonnát idézi, vajon miért járatod velem a bolondját? Miért kísértesz fájdalmas arccal, még itt is, az Ősz Csücsökben, és épp most, amikor lelkemben a szenvedély és a sóvárgás hullámverése elcsitulni készül?

Amióta – nem sokkal az utazásuk előtt – felbukkant előtte az az egyszerre pajos és fájdalmas gyereklány-arc a világháló egyik szex-oldalán, DJ nem tudott szabadulni az érzéstől, hogy azt a szenvedő arckifejezést már látta valahol. S amikor otthon, valamelyik fiókja mélyén elheverő gyűjteményében kotorászva egyszer kezébe akadtak a sevillai Nagyhét képeslapjai, megoldódott

a talány. Az andalúzok rajongott Macarenája (*La Virgen de la Esperanza*) arcán ugyanazt a tekintetet, ugyanazt a vonást fedezte fel ugyanis, amely Karina arcán megragadta. A gyönyörbe játszó gyötrellem ráncát a szemöldök fölött.

68 És mindjárt életre is kelt emlékezetében az az arany koronás, arany vállkendős, hősztín tünemény a csipke fejfedőjével, a tüllruhájában, s vele a látványától szinte esztét vesztes tömeg, amint a Szüzet megpillantva kórusban skandálja: *¡Guapa!, ¡guapa!* Ami kissé pontatlan, ámde kifejező fordításban annyit tesz: Dögös!, dögös! Szóval, amióta DJ megpillantotta Karina arcát a képernyőn, nem tudott szabadulni a képétől. A pornófilmek mocskának nyoma sem volt a figurán, de, furcsa módon (hiszen az volt: egy pornófilm), az egész videón sem. DJ azóta is többször rákattintott már, kicsit mindig félve, hátha egyszer szertefoszlik a varázs, és többé Karina sem lesz egyéb, csak egy közönséges szex-sztár egy közönséges pornóvideón. De nem így történt. A lány opálosan fehér teste, tökéletesen érett formái és holjátékos, hol az őszinte, mondhatni tiszta örömet (és gyötrelmet) tükröző arcjátéka, könnyed mozdulatai olyan természetes összhatást keltettek, hogy DJ egy idő után kénytelen-kelletlen belátta: semmi értelme a berzenkedésnek, ez a gyermekien ártatlan és máris túlérrett (túlromlott?) *jelenés* legyőzte. Akár tetszett neki, akár nem, elfoglalta helyét sóvárgásai középpontjában.

Pedig a filmen látható rituálé alig különbözött a megszokottól; az érdekesség (vagy közhelyes változatosság) kedvéért két nő és egy férfi vett részt benne. A másik nő, hogy Karina angyali (?) szőkeességét kiemelje, sötétbarna hajú, kreolos bőrű volt, alakja szintén tökéletes, de mozgásából, gesztusaiból hiányzott Karina természetessége. Csak, és éppen csak annyi volt, amennyit a szerepe megkívánt. Noha feltehetőleg mindhárman amerikaiak voltak és angolul beszéltek (bár, a kezdő jelenetben, a két meztelen nő csókos-cirógatós bemelegítőjében mintha egy magyar „igen!, igen!” is elhangzott volna), a fiatalemberen pedig némi szláv beütés látszott. Alig volt egyedisége, szerepe is csaknem a feltétlen szükséges eszközére, a kitaróan ágaskodó férfiasságára korlátozódott. Néha még arca is volt, de az többnyire takarásban látszott, s ha mégis előtűnt, mosolygott is, valamely érthetetlen szavakat mormolt-motyogott, akárha varázsigéket; mintha szuggerálta volna magát, hogy harckészsége a kellő ideig kitarson. S bár irányította őket, kissé mindvégig kívül maradt a két nő játékán, amelynek eleve volt valami lesbikus gyengéd és meghitt jellege, hiszen a szőke és barna tünemény átszellemült csókolózásával indult és végződött a klipp, s a két mohó száj és nyelv a szertartás közben is meg-megtalálta egymást. A szeretkezés szinte minden lehetséges alakzatát bemutatták, de alantas állatóság, gusztustalan közönységesség egyáltalán nem volt a mintegy huszonöt perces jelenetsorban. DJ sem előtte, sem később nem talált ehhez foghatót, ha, libidójának hűlő

parazsát akarván élesztgetni, bele-bele lapozott a web bőséges kínálatába. Nem csoda hát, ha a képzeletében mitikus magasságba emelkedő tünemény lépten-nyomon felbukkant lelki szemei előtt, s szinte középponti pozíciót foglalt el gondolataiban, s egész gyarló, mindig máshová vágyódó lényében. Mint láttuk, DJ lopva még beszélt is hozzá, ahogyan démonokhoz, szellemalakokhoz vagy istennőkhöz szokás. A dominikai csodavilág mesterkélte, álomba illő díszletei, a tenger, a kéklő medence láttán, a karibi, szaunás hőség, az érzékeket bontogató fényözön közepette, nem is volt ebben semmi rendkívüli.

Új Forrás 2019/1 – Csuday Csaba: Például Punta Cana...

